

orifice of the womb. -मुद्रा a particular position of fingers. -रञ्जनम् the menstrual discharge. -लिङ्गम् the clitoris. -शस्या a Rīgvedic verse which is both a योनि as well as a शस्या (q. v.); योनिशस्याश्च तुल्यवदितराभिर्विधीयन्ते MS. 7. 2. 17. -संवरणम्, -संवृत्तिः Contraction of the vagina. -संकटम् rebirth. -संकरः mixture of caste by unlawful intermarriage; कुले मुख्येऽपि जातस्य यस्य स्याद् योनिंसंकरः Ms. 10. 60. -सम्बन्धः relation by marriage, connection.

योनी See योनि.

योपनम् 1 Effacing, blotting out. -2 Anything used for effacing. -3 Confusing, perplexing. -4 Molesting, oppressing, destroying.

योषणा A young girl, maiden.

योषा, -योषित् f., -योषिता [ Up. 1. 97 ] A woman, a girl, young woman in general; गच्छन्तीनां रमणवसति योषितां तत्र नक्तम् Me. 39; Śi. 4. 42; 8. 25; योषा योषित् योषिता च जोषा जोषिच्च जोषिता Śabdaratnāvalī. -Comp. -ग्राहः (योषित्ग्राहः) one who takes the wife of deceased man. -प्रिया turmeric. -रत्नम् an excellent woman.

यौक्तिक a. (-की f.) [ युक्ति आगत ठक् ] 1 Suitable, fit, proper. -2 Logical, based on argument or reasoning. -3 Deducible. -4 Usual, customary. -कः A king's companion; cf. नर्मसचिव.

योगः A follower of the Yoga system of philosophy.

योगपदम्, -द्यम् 1 Simultaneity; तुल्यानां तु योगपद्यम् etc. MS. 11. 1. 54; Bhāg. 4. 4. 20. -2 Simultaneous perception of one and the same thing in many more places than one; आदित्यवद् योगपद्यम् MS. 1. 1. 5. <sup>येन ind.</sup> simultaneously; न हि योगपद्येन विधातुं शक्यते लक्षणत्वेन चोच्चारयितुम् ŚB. on MS. 3. 1. 14.

योगिक a. (-की f.) [ योग ठक् ] 1 Useful, serviceable, proper. -2 Usual. -3 Derivative, etymological, agreeing with the derivation of the word (opp. रूढ or 'conventional'). -4 Remedial. -5 Relating to or derived from Yoga. -Comp. -रूढ a. etymological and conventional; as उद्भिद्.

यौद् (-इ) 1 P. (यौट-इ-ति) To join together.

यौतक a. (-की f.) [ युते विवाहकाले अधिगतं बुण् ] Forming the rightful or exclusive property of any one, rightfully belonging to any one; विभागभावात् ज्ञेया प्रहक्षेत्रैश्च यौतकैः Y. 2. 149. -कम् 1 Private property in general; मातुश्च यौतकं यत् स्यात् कुमारीभाग एव सः Mb. 13. 45. 12. -2 A woman's dowry, a woman's private property (given to her at marriage); सातुस्तु यौतकं यत् स्यात् कुमारीभाग एव सः Ms. 9. 131; यु मिश्रणे इति धात्वनुसाराद् विवाहकाले एकासनोपनिष्ठयोर्विधूवरयोर्दत्तं बन्धुभिर्दीयते तत् युतयोरिदं यौतकमिति व्युत्पत्त्या यौतकमित्युच्यते । Vīramitrodāya; also यौतक in this sense.

यौतकम् A measure in general.

यौथिक a. Belonging to a flock or troop. -कः A companion, comrade; मातापितरौ भ्रातृबन्धुज्ञातीन् यौथिकांश्चैवोपेयाय Bhāg. 5. 8. 9.

यौथ a. (-धी f.) Warlike. -घः An elephant in the fifth decade of his age; Mātāṅga L. 5. 15.

यौन a. (-नी f.) [ योनिः योनिःसंबन्धात् आगतम् अण् ] 1 Uterine. -2 Resulting from marriage, matrimonial; नैतेः... ब्राह्मणं यौनांश्च संबन्धानाचरेद् ब्राह्मणः सह Ms. 2. 40. -नम् 1 Marriage, matrimonial alliance; Ms. 11. 180. -2 The origin (योनि); यत्रामियौनाश्च बसन्ति लोकाः Mb. 13. 102. 25. -3 The ceremony on conception. -Comp. -अनुबन्धः blood-relationship; यौनानुबन्धं च समीक्ष्य कार्यं लेखं विदध्यात् पुरुषानुरूपम् Kau. A. 2. 10. -संबन्धः relationship by marriage, affinity.

यौनिकः Moderate wind.

यौवतम् [ युवतीनां समूहः अण् ] 1 An assemblage of young women; अवष्टुत्य दिवोऽपि यौवतैर्नसहाधीतवतीमिमामहम् N. 2. 41; 11. 90; मनुष्यनारीजनतोऽपि यौवतं दिवोकसां श्रेष्ठतमं वदन्ति Rām. Ch. 2. 3. -2 The quality of a young woman (beauty &c.); the state of being a young woman; अहो विबुधयौवतं बहसि तन्वि पृथ्वीगता Git. 10 (सुरसुन्दरीरूपम्).

यौवतेयः The son of a young woman.

यौवन a. (-नी f.) [ यूने भावः अण् ] Young, juvenile. -नम् 1 Youth (fig. also), youthfulness, prime or bloom of youth, puberty; सुगधत्वस्य च यौवनस्य च सखे मध्ये मधुश्रीः स्थिता V. 2. 7; यौवनेऽभ्यस्तविद्यानाम् R. 1. 8; 6. 50; दिन-यौवनोत्थान् 13. 20. -2 Any youthful or juvenile act. -3 A number of young persons, especially women. -Comp. -अन्त a. ending in youth, being a prolonged youth; यौवनान्तं वयो यस्मिन् नान्तकः कुसुमायुधात् Ku. 6. 44. -अवस्था, -दशा youthfulness, puberty. -आरम्भः prime of youth, budding youth; Māl. 3. -आरूढ a. one who has arrived at adolescence or puberty. -उद्भेदः 1 ardour of youthful passions. -2 sexual love. -3 N. of Cupid. -कण्टकः, -कम्, -पिडका an eruption or pimples on the face indicative of youth. -दर्पः 1 youthful pride. -2 indiscretion natural to youth. -दशा the period of youth. -ग्रान्तः the verge of youth. -लक्षणम् 1 a sign of youth. -2 charm, loveliness. -3 the female breast. -श्री the beauty of youthfulness. -स्थ a. 1 youthful. -2 marriageable. -3 fresh; यौवनस्थस्य गौरस्य कपित्थस्य सुगन्धिः Rām. 2. 91. 72.

यौवनकम् Youth.

यौवनीय a. Youthful, juvenile.

यौवनाश्वः N. of Māndhātī, son of Yuvanāśva.

यौवराज्यम् The rank or rights of an heir-apparent; यौवराज्येऽभिषिक्तः 'crowned heir-apparent'; निश्चिन्न सचिवैः सार्धं यौवराज्यमन्यत Rām. 2. 1. 42.